

Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 21 sept. 1953

Referte Uw telegram nr. 309.

De Britse Ambassadeur deelde mij Zondagmiddag mede machtiging te hebben ontvangen om een stap te doen analoog aan de onze. Wij spraken af ieder een aide-mémoire op te stellen en deze spoedigst te bespreken voor coördinatie. Bedoeling is, dat wij ieder apart de demarche uitvoeren. Nu de Britse Ambassadeur spoediger dan verwacht werd kan ageren, zou het mogelijk zijn een stap te doen avant Guepin's bezoek aan de Premier op Donderdagochtend a.s.

Morland's aanvankelijk gevoelen was, dat de demarche niet zo zeer informatief karakter behoorde te hebben, omdat men zich dan blootstelt aan het uitblijven van enig antwoord of aan een evasief antwoord. Zijn gedachten gingen eerder uit naar het stellen van de juridische positie en het uitdrukken van concern. Ik neig tot dezelfde gedachte en veroorloof mij U hieronder een ontwerp aide-mémoire te seinen met verzoek mij omgaand te laten weten of U daarmee in beginsel accoord gaat. Ik hoop morgen nadere gedachtenwisseling te hebben met de Britse Ambassadeur en met Bolderdijk.

Terwijl uiteraard de hoofdpunten vermeld in Uw 309 zijn overgenomen moge ik mijn bezwaar doen kennen tegen gesuggereerde formulering 'dat de Nederlandse Regering er van uitgaat, dat de RI deze rechten niet zal negeren' en wel vooral op grond van de overweging, dat deze rechten reeds geruime tijd worden genegeerd.

Hieronder volgt mijn ontwerp aide-mémoire:

'De Nederlandse Regering heeft kennis genomen van de verklaring, welke op 25 Augustus jl. de Indonesische Regering bij monde van de Minister-President in het Parlement heeft afgelegd, en waarin enige passages voorkomen, welke aan de olieterreinen in Noord-Sumatra zijn gewijd. Bedeelde passages luiden in de Engelse vertaling, afkomstig van het Indonesische Ministerie van Voorlichting als volgt:

'The North Sumatra oil-wells.

In view of the fact that Indonesia is still in need of foreign capital - and for this reason adopts a foreign investment-policy which, while preserving the interests of the state, affords foreign enterprises the possibility to be active - plans must be drawn up with regards to nationalization which are in accordance with the capacity and the needs of the state. The question of the North-Sumatra oil-wells is kept in abeyance for the time being. Meanwhile, the government save production. Apart from the question whether these oil-wells must be returned to the concessionaries or not, the government faces the fact that the oil-wells are in a state of neglect. At the moment it is hard to find out about the condition of the oil-wells at every drilling site, the equipment, the number and the condition of the labourers who seek a subsistence at these wells, the way in which and by whom the oil-wells are managed. This situation is caused by the fact, that, up to now, attention has only been paid to the future status of the oil-wells; its present state has been ignored. As at present the government is responsible for the state of these oil-wells - irrespective of the outcome of the question of its future status - it is necessary to take steps to give content to the government's responsibility. These steps are aimed at the attainment of a distinct hierarchy in the management, at improving the organization, at making an inventory of the wells, the equipment and the manpower, and at raising the quality of the production. In this connection it will be taken into consideration whether the experience gained in running the Tjepu-oil-wells - which have not yet been returned more systematically - may be put to use.'

De Nederlandse Regering kan in deze verklaring tot haar leedwezen geen aanduiding vinden, dat de Indonesische Regering voornemens is aan het in de afgelopen jaren vele malen door de concessionaris van deze olieterreinen, de N.V. Bataafsche Petroleum Maatschappij kenbaar gemaakte verlangen om hare rechten weder uit te oefenen, tegemoet te komen. De Nederlandse Regering moge erop wijzen, dat krachtens de financieel-economische overeenkomst, gesloten ter RTC bedoelde concessierechten in stand zijn gebleven en de Indonesische Regering bij artikel 1 lid 1 dier overeenkomst als uitgangspunt heeft aanvaard, dat deze rechten worden erkend en dat de rechthebbenden - voor zover zulks nog niet is geschied - in de feitelijke uitoefening van hun recht zullen worden hersteld. De Nederlandse Regering is voorts van oordeel, dat zelfs al zouden deze rechten niet bij overeenkomst tussen beide staten zijn gecureerd, zij ook op grond van de algemene beginselen van internationaal recht door de rechtsopvolging van staten niet zonder meer zouden kunnen worden aangetast. Het feit dus, dat in bovengeciteerde regeringsverklaring dit voortbestaan van de concessierechten van de BPM niet als primair beginsel voor de door de Indonesische Regering terzake te volgen politiek tot uitdrukking is gebracht, geeft de Nederlandse Regering aanleiding terzake blijk te geven van haar bezorgdheid. Zij zoude waarden indien de Indonesische Regering door een nadere verklaring deze bezorgdheid zou kunnen wegnemen.'